

Høyesteretts Kontor
Postboks 8016 Dep.

0030 OSLO

Referanse: 40653/14120
Ansvarlig advokat: Kjell M. Brygfjeld

Korgen/Stavanger, 21. desember 2020

SLUTTINNLEGG

TIL

HØYESTERETT

Sak nr. 20-072085SIV-HRET

Ankende part: Nei til Eu
Schweigaardsgt.34 B, 0191 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Kjell M. Brygfjeld
Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS
Postboks 155 Sentrum, 4001 Stavanger

Rettslig medhjelper: Advokat Bent Endresen
Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS
Postboks 155 Sentrum, 4001 Stavanger

Ankemospart: Staten v/Utenriksdepartementet
P.b. 8001. 0030 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted
P.b. 8012 Dep., 0030 Oslo

*****

1 Påstand

Prinsipalt:

Saken fremmes

Subsidiært:

Borgarting lagmannsretts kjennelse oppheves.

Under begge omstendigheter:

Staten v/Utenriksdepartementet plikter å erstatte Nei til EU deres sakskostnader for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett.

2 Påstandsgrunnlag

2.1

Påstandsgrunnlaget knytter seg systematisk til de problemstillinger som er gjenstand for behandling under Høyesteretts ankebehandling av saken. For det første om norsk sivilprosess inneholder et «Maastrichtunntak», for det annet hva dette «unntaket» evt. går ut på, og for det tredje om det konkrete søksmål kan subsumeres under «unntaket».

Nei til EU anfører prinsipalt at tvisteloven § 1-3 skal fortolkes slik at en saksøker har «rettslig interesse» av å fremme et søksmål av den karakter som det aktuelle søksmål. Fortolkningen er ikke et unntak fra kravet til «rettslig interesse» i egentlig forstand selv om det historisk har vært lagt til grunn at bestemmelsen ikke omfattet søksmål om såkalte «abstrakte krav».

Fortolkningen av bestemmelsen ligger innenfor ordlyden i bestemmelsen og bæres av forarbeidene og rettsutviklingen i Norge og andre land som det er naturlig å sammenlikne vår prosessordning med. I tillegg bæres den av sterke reelle hensyn, bl.a. hensynet til en demokratisk utvikling av vår rettsordning i lys av den sterke innflytelse internasjonale relasjoner har på norsk lovgiving. I særskilt grad dreier dette seg om forholdet til EU gjennom EØS-avtalen, men problemstillingen kan også komme opp i forhold til våre internasjonale forpliktelser i andre viktige samfunnsspørsmål der internasjonal regulering av nasjonale forhold er påtrengende, f.eks. i klimaspørsmål og menneskerettslige problemstillinger.

Det bestrides at Grunnloven er til hinder for en slik forståelse av tvl. § 1-3.

2.2 «Terskelen»

Nei til EU er et stykke på vei enig med lagmannsrettens vurdering av hvordan tvl. § 1-3 er å forstå angående et «Maastrichtunntak» i norsk rett, men Nei til EU mener at lagmannsretten har lagt terskelen for høyt i forhold til de krav som skal begrunne et slikt søksmål.

Nei til EU anfører at den «regel» som ble utviklet av lagmannsretten legger listen for hvilke krav som skal tillate søksmål så høyt at det blir nærmest umulig å få fremmet et søksmål for domstolene.

Nei til EU er ikke uenig i at det skal finnes kvalifikasjoner for å få fremmet et slikt søksmål, men det må være praktisk mulig å få prøvet slike spørsmål.

Nei til EU mener at et slikt søksmål må knytte an til spørsmål av grunnleggende betydning og som har potensielt inngripende virkning på viktige livsområder i det norske samfunn, for deler av eller hele befolkningen, og hvor en rettslig prøving er viktig for å få avklart omstridte spørsmål.

I særlig grad vil dette gjelde der prøving av et samfunnsmessig tvistespørsmål gjennom å angripe forvaltningsvedtak vil være både upraktisk, forsinkende og ikke tilstrekkelig avklarende for prinsipielle sider av en problemstilling.

2.3 Subsumsjon

Nei til EU anfører at viktigheten av søksmålet er tilstrekkelig til at det skal fremmes til domstolsbehandling. Det vises til at utgangspunktet er at det gjennom innføringen av Energimarkedspakke III er avstått suverenitet til EØS-tilsynet ESA, som effektuerer vedtak fra EU-organene ACER og Kommisjonen. Disse organene kan treffe vedtak som er av stor betydning for hele det norske samfunn, og av vesentlig betydning for deler av det norske samfunn så som kraftkrevende industri med de tusentall av arbeidsplasser som berøres og dermed de lokalsamfunn som er avhengig av denne industrien. Virkningene vil samlet sett kunne få vesentlig betydning for vårt samfunn i alminnelighet.

Vurderingen av suverenitetsavståelsen etter Energimarkedspakke III kan ikke foretas isolert, men må vurderes i lys av den generelle utvikling av energimarkedet i EU/EØS, herunder gjennomføringen av Energimarkedspakke IV.

Samlet sett er suverenitetsavståelsen til EU/EØS-organer ikke «lite inngripende» for det norske samfunn.

På dette grunnlag anføres det at behandlingen i Stortinget av EØS-komiteens vedtak av 05.05.2017 skulle ha vært gjennomført etter Grl. § 115 og ikke etter § 26.

3. Bevis

Nei til EU vil vise til de skriftlige bevis og aktstykker som er lagt fram for Høyesterett.

Korgen/Stavanger 21. desember 2020
Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS
Kjell M. Brygfjeld
Advokat (H) MNA
Prosesskriv i aktørportalen